

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertio Septem Sacramentorum Aduersus Mart. Lutherum

Heinrich <VIII., England, König>

Parisiis, 1562

De Confessione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30233

DE CONFESIONE.

Confessionem ita tractat, ut in publicis criminibus, quæ sine confessione nota sunt toti populo, confessionem exigat, ubi minus est opus: occultorum vero confessionem ita versat lubricus, ut quæ non reiiciat prorsus, tamen relinquat incertum, an pro re iussa & demandata recipiat. Nam e scripturis eam negat probari, tamen placere sibi dicit, & utilem esse, ac necessariam, nec tamen dicit omnibus, sed ad pacandas duntaxat afflictas conscientias, opinor significans, quæ si quis habeat conscientiam suæ similem, quæ vel de sua sanctitate secura sit, vel de verbo promissionis diuinæ certa sit, ei non sit opus occultorum confessione. Alioqui si quis meticulosus sit, ad pacandam conscientiam confitendum esse. Quamobrem quoniã tam dubiè verba sua suspēdit, mihi visum est afferre quædam, quæ de necessitate confessionis loquuntur apertius. Et quia ex scripturis haberi negat occultorum confessionem, Primo loco proponam eum locum ex Ecclesiastico, *Ecclesi. 38.*

qui, non soli mihi, videtur omnes tres penitentię partes cōplecti. Fili, inquit, in tua

infirmate ne despicias te ipsum, sed adora dominum, & ipse curabit te. auerte a delicto, & dirige manus, & ab omni delicto munda cor tuum. Curat enim deus dum soluit in caelo, quod sacerdos soluit in terra. dirigimus manus in satisfactione: auertimus a delicto per contritionem: cor vero a delicto in confessione mundamus, iuxta illud prophetae: Effundite coram illo corda vestra. Tres poenitentiae partes complectitur & Chrysostomus, quum ait, Perfecta poenitentia cogit peccator omnia libenter sufferre. Et infra, In corde eius contritio, in ore eius confessio, in opere tota humilitas, haec est fructifera poenitentia. Pro confessione facit & illud: Cognosce vultum peccatoris tui. Quomodo enim potest cognoscere, si non indicetur? Quid eo manifesti, quod legitur Numeri cap. 7. Locutus est dominus ad Moysen dicens, Loquere ad filios Israe'l: Vir siue mulier quum fecerit ex omnibus peccatis quae solent hominibus accidere, & per negligentiam transgressi fuerint mandatum domini, atque deliquerint, confitebuntur peccatum suum. Huc & illud pertinet, quod in lege veteri Iudaeorum, quibus omnia contingebant in figu-

Psal. 61.

Chrysostomus.

Prou. 27.

Numer. 5.

et alibi

ra, populus infectus lepra iussus est se sacerdotibus ostendere. Nam si deus ideo scripsit in lege, Non alligabis os boui trituranti, vt nos admoneret æquum esse, vt qui altari seruit, de altari viueret (quæ admodum declarat apostolus, qui illud ait in lege scriptum, non propter boues, sed propter homines. Nunquid de bobus, inquit, cura est deo?) non est cur quisquam dubitet, per lepram illam corpoream in lege carnali, significatum esse peccatum in lege spirituali. In quam intelligentiam vt nos paulatim duceret Christus, ait leprosis, (quos dum irent, non à corporis tantum, sed ab animæ quoque lepra mundauit) Ite (inquit) ostendite vos sacerdotibus. Iam illud diui Jacobi, Confitemini alterutrū peccata vestra: etiam si nō nesciam alios aliō trahere, mihi certe (nec soli) videtur de sacramentali confessione mādatum. An non illud quoque facit aperte pro confessione, quod per Esaiam ait dominus: Tu dic iniquitates tuas, vt iustificeris? Quod si quid valere debet autoritas sanctorum patrū, valere debet in primis, quod ait beatus Ambrosius: Non potest quisquam iustificari à peccato, nisi peccatum ipsum fuerit confes-

*Leuiti. 17.**Deut. 25.**1. Cor. 9.**Luce. 17.**Iacob. 5.**Esaiæ. 43.**Ambrosi^o.*

sus. Quid dici potest apertius? Præterea
Chryso- Ioannes Chryfostomus; Non potest, in-
stus. quit, gratiã dei accipere, nisi purgatus fue-
 rit ab omni peccato per confessionẽ. De-
Augustin niq; beat⁹ Augustinus, Agite pœnitentiã
 qualis agitur in ecclesia. Nemo dicat sibi,
 occulte ago, quia apud deũ ago. Ergo sine
Matth. 18. causa dictum est, *Matth. 16.* Que solueritis super ter-
 ram. Ergo sine causa clauẽs datæ sunt. Ve-
 rum de confessione si verbũ nullum neq;
 nominatim neque in figura legeretur, ne-
 que quicquã à sanctis patribus diceretur,
 tamẽ quũ videam totũ populũ tot seculis
 peccata sua patefacere sacerdotibus, quũ
 (ex ea re tam assidue videam tantum boni
 prouentum, tam nihil enatum mali, aliud
 neq; credere neq; cogitare possũm, quã
 eam rem non humano cõsilio, sed diuino
 plane mandato & constitutam esse, & con-
 seruata. Neq; enim vlla humana autho-
 ritate populus vnquam potuisset adduci,
 vt occultissima scelera, quorũ tacitam cõ-
 scientiã horrebãt, quæ ne prodirent in lu-
 cem, tãti referebat ipsorũ, in alienas aures
 posset quũ velle prodere, tãto cum pũdo-
 re, tãto cũ periculo tam incuactãter effun-
 deret. Neq; fieri potuisse, quũ tam nume-

Solida con-
firmatio cõ-
fessiois clã-
cularie.

Argumen-

rosi presbyteri boni maliq; promiscue cō-
fessiones audiant, vt audita continerent
etiā ij qui aliàs nihil cōtinent, nisi deus ip-
se, qui sacramentū instituit, rem tam salu-
brem speciali gratia defenderet. Mihi er-
go, quicquid ait Lutherus, non ex aliqua
populi consuetudine, nec ex institutione
patrum, sed ab ipso deo videtur instituta
& præseruata confessio.

Iam quod Lutherus reservationes pec-
catorum damnat, per quas interdicitur ne
quilibet sacerdos remittat omnia, sed que-
dam episcopi requirant manum, quædam
etiā papæ: istuc spectat, q̄ homo popula-
ris sic exæquat omnia, vt summi pontificis
odio, pōtiffices omnes in classem cogat in-
firmorum sacerdotum: tam cæcus odio, vt
iurisdictionem non discernat ab ordine:
immo verò multo adhuc cæcior, vt qui
nec ordinem videat vllum, sed omnia pla-
ne permisceat & confundat horrore, sa-
cerdotesq; ipsos prorsus in laicorum
classem redigat. Quum deus ecclesiam
hanc militantem, ad exemplar triumphan-
tis effuxerit, cur tot gradus, tot ordines le-
gēs illic, nullum gradum, nullum ordinē,
nullum prorsus discrimen admittit hic?

*tū non imo
probabilis.*

*Lutherus
omnia con-
fundit.*

Quorsum igitur tam multa scripsit apostolus de episcopis, si nihil iuris in gregē suum plusquam sacerdotes reliqui, nihil plusquam laicus quivis haberet episcopus? Sed de laicis dicemus postea, interim de sacerdote dicamus. Sacerdos quilibet ordinem quidem habet, sed auctoritatem iudicandi non habet (quæ res ad absolventem pertinet) priusquam ei gregis alicuius cura committitur: idoneus tamen antè reputatur, cui cura tutò possit committi. Episcopus ergo, qui curam habet totius diœcesis, si cui sacerdoti partē quampiam suæ curæ commiserit, an non ipsa ratio docet hunc non amplius aut ligare posse aut solvere, nisi quatenus ille permiserit, sine cuius mandato nihil omnino in illius populo vel ligare quemquam, vel solvere potuisset? Quippe, quod nec ipsi licebat episcopo in aliena diœcesi. Quid ergo miri est, si quædam sibi reseruat episcopus, quorum curam putat esse maiorem, quàm ut cuilibet possit (etiã non imperito) committi? Quod quum tot seculis observatum sit, ne populus nimis facili proposita remissionis facultate, proclivius in scelera prolaberetur: Lu-

Ratio adversus Lutherū pro episcoporū auctoritate, ut reservent peccata.

*similia
et similia*

therus nunc demum, ne quisquam difficultate pœnitentiæ deterreretur à peccando, quidlibet iubet permitti cuilibet, non sacerdoti modo, sed etiam laico, in tantum progressus ineptiæ, ut quum vulgo mulieres male audiant quasi parum probe taceant si quid audierint secretius, ille mulieres etiam velit viris esse à confessionibus. At mulierem quum docere non permittat Apostolus, non eligit opinor in sacerdotem Lutherus, qui nisi prædicantem, negat ferme quenquam esse sacerdotem. At sacerdoti tantum confitendum esse, (nisi necessitas ingruat) sanctorum patrum declarat sententia. Veniat, inquit Augustinus, ad Antistites, per quos illi claves ministrantur ecclesiæ. Non dicit, veniat ad laicos, veniat ad mulieres. Item alibi dicit apertius: Quem pœnitet, omnino pœniteat, & dolorem lachrymis ostendat: repræsentet vitam suam deo per sacerdotem. præueniat iudicium dei per confessionem. Præcepit enim dominus mundandis, ut ostenderent ora sacerdotibus, docens corporali præsentia confitenda peccata. Item Leo papa. Christus hanc præpositis ecclesiæ tradidit pote-

Lutherus etiam mulieribus auctoritatem permittit audiendi confessiones.

1 Tim. 2. Patrum auctoritas aduersus Lutherum.

Augustinus.

Lucæ. 17.

Leo papa.

Beda.

statem, vt confitentibus poenitentiae satisfactionem darent. Denique venerabilis Beda: Coequalibus quotidiana & leuia, grauiora vero sacerdotibus pandamus, & quanto iusserint tempore purgare curemus, quia sine confessione peccata nequeunt dimitti. Praterea quid prodesset confessio, nisi per clauas ecclesiae sequeretur absolutio? At hoc ius, inquit

Ambrosi.

Ambrosius, solis permillum est sacerdotibus. Quod quomodo velit intelligi, declarat alibi, quum dicit, Verbum dei dimittit peccata, sacerdos est iudex. Alio

Augusti.

item loco scribit Augustinus apertissime: Frustratur clauas ecclesiae, qui sine sacerdotis arbitrio poenitentiam agit. Nunc igitur iudicet quisque quam uerentit Lutherus, qui contra sanctorum omnium sententiam, clauas ecclesiae trahit ad laicos, trahit ad mulieres: & ait, uerba Christi, Quaecumque ligaueritis &c. non sacerdotibus tantum, sed omnibus dicta

M. Aemilius Scaurus.

fidelibus. M. Aemilius Scaurus uir clarissimus, & exploratae probitatis, Romae quum a Vario Surocensi, homine parum sincero, accusaretur apud populum, & accusator oratione longa perorasset,

ille
scio
der
ait
cre
pla
nis
Qu
sa
gru
laic
gat
Lut
den
bro
Der
fia:
At
ther
tenc
illuc
quo
dij
prof
men
rem
ribu
910

ille breuiter; & sua & populi fretus con-
 scientia, non dignatus oratione conten-
 dere, Quirites, inquit, Varius Sucionensis
 ait, Aemilius Scaurus negat: vtri potius
 credendum censetis? Quibus verbis ap-
 plaudente populo, vir honoratus, homi-
 nis nihili futilem accusationem elusit.
 Quæ percontatio non illic magis mihi vi-
 sa est, quàm in præsentè quæstione con-
 gruere. Nam verba Christi de clauibus,
 laicis dicta Lutherus ait, Augustinus ne-
 gat: vtri magis credendum esse censetis?
 Lutherus ait, negat Beda: vtri magis cre-
 dendum censetis? Lutherus ait, negat Am-
 brosius: vtri magis credendum censetis?
 Denique Lutherus ait, tota negat eccle-
 sia: vtri magis censetis esse credendum?
 At si quis adeo desipiât, vt authore Lu-
 thero; mulieri quoque putet esse confi-
 tendum, huic non inutile fortasse fuerit
 illud alterum Lutheri dogma suscipere,
 quo suadet non adhibendum multum stu-
 dij ad recogitanda peccata. Non expedit
 profecto nimis anxie multa reuocare in
 memoriam, vt omnia in eius infundat au-
 rem; quæ peruiam & patulam viam ab au-
 ribus habet ad linguam. Alioqui, quum

*Mulieres
 quas Luthe-
 rus statuit
 à confessio-
 nibus, vi-
 maris sunt
 plene.*

res fieri potest absque tali periculo; non dubitem Lutheri cōsilio exemplum prophetae praponere, qui dicit: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine.

Esai. 38.

Omnes, inquit, annos meos, sed in amaritudine. Talis enim confessio non solum præterita diluit, sed nouam etiam parit.

Ambrosius.

vberrimam gratiam, iuxta illud Ambrosij: Fidelior factus est Petrus, postquam fidem se perdidisse defleuit: atque ideo maiorem gratiam reperit, quàm amisit. Quæ

Gregorius.

secutus Gregorius, Fit, inquit, plerunque gravior deo, amore ardens vita post culpam, quàm in securitate torpens innocentia. Nam quum Lutherus ociosos homines appellet, qui censuerunt confitendas peccatorum circumstantias, Augustinus longe censet aliter.

Augustinus.

Consideret, inquit Augustinus, qualitatem criminis in loco, in tempore, in perseuerantia, in varietate personæ, & quali hoc fecerit tentatione, an ipsius vitij multiplici executione.

Confitenda peccatorū circumstantiæ.

Oportet enim poenitere fornicatorem secundum excellentiam sui status vel officij, & secundum modum meretricis, & modum operis sui, & qualiter turpitudinem peregit, si in loco sacro, si in tempore

tempore orationi constituto, vt sunt festiuitates, & tempora ieiunij. Consideret quantum perseuerauerit, & doleat, quàm perseueranter peccauerit, & quanta victus fuerit oppugnatione. Sunt enim qui non solum non vincuntur, sed etiam vltro se peccato offerunt: nec expectant tentationem, sed præueniunt voluptatem. It pertractet secum, quàm multiplici actione vitij, quàm delectabiliter peccauit. Omnis ista varietas confitenda est & deflenda: vt quū cognouerit quod peccatum est, cito inueniat deum sibi propitium. In cognoscendo augmentum peccati, inueniat se cuius ætatis fuerit, cuius sapientiæ & ordinis. Immoretur in singulis istis, & sentiat modum criminis, purgans lachrymis omnem qualitatem vitij. Hactenus Augustinus. Quo vno haud scio an reperiat quemquam Lutherus ex his quos ociosos vocat, qui diligentius enumerarit peccatorū circūstātiās: ne putet Lutherus circūstātiarū nihil quicquā ad cōfessionē pertinere. Quòd si eiusdē peccati variæ circūstātiæ sint, quoad possumus, in memoriā reuocāda, quanto magis graua & diuersa crimina colligen-

da sunt, & diligenter excutienda consciētia, vt si fieri possit, nullum nobis patiamur excidere? Nam quod Lutherus velut acutissimum telum conicit, neminem posse omnia peccata confiteri, propterea quòd nemo potest omnium recordari, telum est obtusissimum. Quis enim nescit, neminem, qui dixit omnia peccata confitenda fuisse, tam stolidum, vt senserit etiā illa sacerdoti narranda in aurem, quæ cōfidenti non venissent in mentem?

DE SATISFACTIONE.

*Lutherus
tam ver-
borū pro-
digus, vt
malit mul-
tis verbis
nihil dice-
re, quā ta-
cere.
Lutheri spi-
ritus, qui il-
lum secre-
torum ad-
monuit,*

DE satisfactione nescio an satisfaciatur aliis, mihi profecto videtur potius quā taceret, maluisse multis verbis nihil dicere. Nam primum quod ait ecclesiam sic docere satisfactionem, vt populus veram satisfactionem non intelligat vnquam, quæ est innouatio vitæ, quis non videt meram esse calumniam? Quis Lutherum docuit ecclesiam non docere, innouandam esse vitam? Totam non peragrauit ecclesiam, non omnibus interfuit